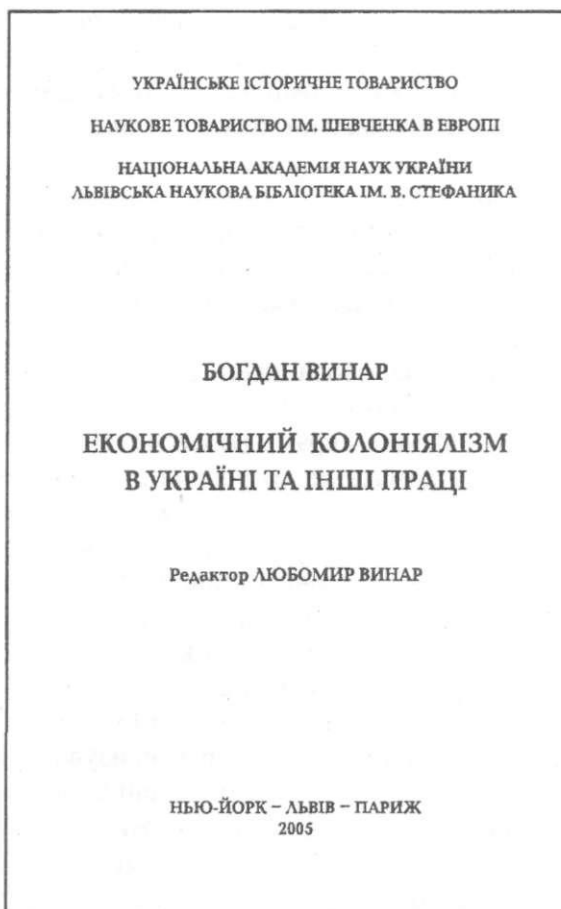

РЕЦЕНЗІЇ. БІБЛІОГРАФІЯ**Винар Богдан****Економічний колоніалізм в Україні та інші праці / Українське історичне товариство, Наукове товариство ім.Шевченка в Європі, Національна Академія наук України, Львівська наукова бібліотека ім.В.Стефаника. Ред. Любомир Винар. - Нью-Йорк-Париж-Львів, 2005. - 476 с.**

В умовах радикальних економічних перетворень в Україні набуває важливого значення вивчення внеску вчених української еміграції і діаспори у справу дослідження економічної історії і різних аспектів розвитку економіки України, у світову економічну науку взагалі.

Саме цьому присвячена збірка наукових праць відомого українського економіста Богдана Степана Винара. До неї увійшли дослідження, опубліковані в різний час у фахових журналах та окремими виданнями в Європі і США. У них розглядаються різні аспекти економічної експлуатації України, розвитку українсько-російських економічних відносин, економічної думки періоду Київської Русі, проаналізовано дослідження з економіки України, здійснені в еміграції тощо.

Вихід цієї збірки в Україні є актуальним, незважаючи на те, що праці були написані у другій половині ХХ ст. Вони і сьогодні не втратили свого наукового значення. У книзі повністю збережено правопис та бібліографію автора.

Розпочинається збірка зі вступу (с.7-9), написаного відомим українським істориком Аркадієм Жуковським. У ньому подані стисла біографія і досягнення Б.Винара у галузі економічної науки і бібліотечної справи. Зауважимо, що вчений був першим серед українців деканом факультету американського університету, співзасновником Українського історичного товариства, засновником престижного видавництва "*Libraries Unlimited*", членом редколегії журналу "*Український історик*", автором і редактором багатьох університетських підручників і довідників тощо.

У передмові "*Від автора*" (с.10-12) Б.Винар пояснює причини зацікавлення економічними студіями й обґрунтовує видання цієї збірки.

У першій роботі вченого "*Економічний колоніалізм в Україні*" (с.13-142) йдеться про складні економічні процеси, що відбувалися в Україні протягом майже двох століть, починаючи з кінця ХVІІІ ст. і до 60-х років ХХ ст. Автор проаналізував роль і місце народного господарства України в економічних системах царської Росії і СРСР (20-50-ті роки ХХ ст.). На широкому фактичному і статистичному матеріалі показана політика царського уряду щодо використання господарського комплексу України для модернізації економіки Росії.

Вчений звернув увагу на особливості економічних взаємовідносин українських державних утворень і радянської Росії у 1917-1920 рр. та позицію більшовицьких лідерів щодо використання сільськогосподарського потенціалу України для ліквідації продовольчої кризи в Росії.

Б.Винар охарактеризував малодосліджену на той час проблему - дискусію між економістами (академік К.Воблій, Г.Кривченко), істориками (О.Оглоблин, М.Слабченко), державними функціонерами (В.Введенський) УСРР та керівниками загальносоюзних установ і відомств щодо розподілу бюджету в умовах планової економіки, питання переорієнтації "*советського промислу обличчям на схід*", що вимагало підпорядкування і централізації народногосподарських комплексів союзних республік, а особливо України з її високим рівнем розвитку промисловості (с.64). Вчений доводить тяглість дореволюційної економічної політики щодо України і в умовах становлення радянської планової економіки.

Другою ґрунтовною роботою Б.Винара є праця "*Матеріали до історії економічних дослідів на еміграції (1919-1964)*" (с.143-275), що була опублікована окремою книгою 1965 р. у Мюнхені. Автор охарактеризував діяльність українських емігрантських інституцій, вищих шкіл, окремих вчених на ниві економічної науки. Проаналізовано доробок економістів-емігрантів, які жили в Австрії, Великобританії, Франції, Швейцарії. Проте особливу увагу він звернув на Чехословаччину, де знаходився найбільший осередок української еміграції міжвоєнного періоду, діяли Український вільний університет, Українська господарська академія, Український вищий педагогічний інститут ім.М.Драгоманова, Український технічно-господарський інститут, Український інститут громадознавства (пізніше - Український соціологічний інститут). Відзначено доробок таких науковців, як С.Бородаєвський, В.Доманицький, Б.Мартос, К.Мацієвич, О.Одарченко, К.Осауленко, Р.Диминський, В.Садовський, В.Тимошенко, Л.Шрамченко, Ф.Щербина та інші.

Крім характеристики економічних дослідів в українських установах та вищих школах, Б.Винар проаналізував досягнення дослідників і по окремих галузях

економічної науки. Праці В.Тимошенка з господарської конкуренції і кон'юнктури, С.Бородаєвського з кооперації, Ф.Щербини зі статистики вчений відносив до найкращих у світі на той час.

Б.Винар охарактеризував студії українських економістів у Німеччині в 1919-1944 рр., зокрема таких співробітників Українського наукового інституту в Берліні, як Х.Лебідь-Юрчик, Д.Оляничин, Р.Димінський. У виданнях інституту публікувалися праці В.Кубійовича, О.Одарченка, В.Тимошенка. Вчений подає також інформацію і про дослідження економіки України німецькими авторами.

У Польщі Б.Винар відзначив економічні студії українських вчених, які працювали в Українському економічному бюро (1933-1938), Українському науковому інституті у Варшаві. Серед них - Л.Биковський, Є.Гловінський, В.Іванис, Б.Іваницький, В.Кубійович, Ю.Липа, Л.Лукашевич, К.Мацієвич, Т.Олесевиц, В.Садовський, І.Фещенко-Чопівський, Є.Чехович, І.Шовгенів та інші.

У 1945-1965 рр. у Західній Німеччині (ФРН) діяли організації і вищі школи, що займалися й економічними дослідженнями. Це, насамперед, Наукове товариство ім.Шевченка, Українська вільна академія наук, Українська висока економічна школа, Український технічно-господарський інститут, Український вільний університет, Інститут вивчення СРСР. Вчений визначив досягнення і головні пріоритети у студіях як окремих економістів, так і установ та вищих шкіл в цілому.

Чимало уваги Б.Винар приділив дослідженням українських науковців, які проживали у США (1945-1965). Подано інформацію про українські періодичні видання, що висвітлювали економічну тематику, діяльність окремих українських інституцій на ниві економічних досліджень, зокрема відділу Наукового товариства ім.Шевченка, Української вільної академії наук, видавництв, що друкували книги відповідної тематики. Позитивним моментом дослідження Б.Винара є те, що він виділив спеціальний розділ про бібліографію праць окремих, відомих на Заході українських економістів. Це - В.Тимошенко, І.Витанович, К.Кононенко, М.Чировський, В.Голубничий, З.Мельник, В.Бандера, І.Коропецький та інші. Вчений охарактеризував і дослідження з економіки України американських науковців.

Третя робота *"Сучасний стан економічної науки на Україні"* (с.274-295) присвячена аналізу стану економічної науки, розвитку економічної освіти, пріоритетним напрямкам економічних досліджень в УРСР, зокрема у галузі політекономії, теоретичних засад радянської економіки, історії економічної думки, вивчення стану народного господарства.

У четвертій праці *"До питання історичного дослідження розвитку економічної думки"* (с.296-321) йдеться про дослідження в УРСР історії вітчизняної економічної думки, аналізується література з цієї тематики, узагальнюється історіографія економічної історії, уточнюється її періодизація.

Про широту і різнобічність наукових уподобань Б.Винара свідчить його ґрунтовна робота *"Розвиток економічної думки в Київській Русі"* (с.322-436), що була вперше опублікована на сторінках журналу *"Український історик"* у 1971-1974 рр. Вчений охарактеризував особливості суспільно-економічних відносин, соціальної структури, розвитку сільського господарства у Київській Русі, проаналізував історіографію проблеми та історичні джерела, акцентував увагу на дослідженні різних сторін сільськогосподарського виробництва. Це - система землеробства, знаряддя праці, види сільськогосподарських культур, збір врожаю, форми землеволодіння, питання сільськогосподарської політики тощо.

Останньою у збірнику є робота “До питання українсько-російських економічних взаємин” (с.437-457), що є переробленим і скороченим варіантом окремого розділу зазначеної вище праці “Економічний колоніалізм в Україні”, а саме: “Народне господарство України в економічній системі СРСР”. Автор акцентував увагу на позиції радянського центрального керівництва щодо використання потенціалу союзних республік, а особливо України, у справі модернізації економіки СРСР на сході, тобто в Російській Федерації.

Наприкінці збірника подано іменний покажчик, що розширює інформативну базу роботи, та редакційні примітки, де вказано джерела передруку вміщених у рецензованому збірнику праць Б.Винара.

В цілому збірник наукових праць відомого вченого дає можливість дослідникам ознайомитися з нетрадиційним для радянського і частково - пострадянського періодів підходом до вивчення вітчизняної економічної думки. Позитивним моментом книги є характеристика автором доробку українських економістів, які через політичні обставини змушені були емігрувати і на праці яких в СРСР було накладено табу. Для сучасних дослідників економічної тематики історії України відкриваються нові напрямки досліджень, які передбачають опрацювання творчої спадщини представників української еміграції і діаспори.

Разом з тим слід звернути увагу, скоріше видавців ніж автора, на певні недоліки книги. Так, кінець останнього речення на сторінці 171 повторюється і на наступній сторінці. На сторінці 204 в останньому абзаці, де йдеться про Гловінського, замість літери “Є”, що означає ім'я Євген, вказана літера “С”. Окремі факти, подані Б.Винаром, потребують уточнення. Першою працею Сергія Бородаєвського була не магістерська робота французькою мовою “*Credit populaire en Russie*”, що вийшла 1900 р. у Парижі до I Міжнародного конгресу з питань дрібного (народного) кредиту, а стаття “*Незаконнорожденные в крестьянской семье*”, опублікована у журналі “*Русское богатство*” (1898, №10, с.235-251). До речі, 1900 р. у Петербурзі вийшла у світ брошура С.Бородаєвського “*Где достать ремесленнику денег на хозяйственные расходы*”.

Незважаючи на ці зауваження, збірник наукових праць знаного у світі вченого Богдана Степана Винара, безумовно, є потрібним і корисним не тільки економістам та історикам. Він заслуговує на увагу широкої читацької аудиторії, дає можливість пізнати нові, до цього невідомі віхи розвитку української економічної думки, повернути імена наших славних співвітчизників, які і в еміграції працювали на славу України.

В.М.ВЛАСЕНКО

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ І КНИГА “РЕАБІЛІТОВАНІ ІСТОРІЄЮ”

Напередодні 80-річного ювілею Державного архіву Сумської області (ДАСО) побачила світ перша з трьох книг Сумського тому Всеукраїнської науково-документальної серії книг “Реабілітовані історією”. У книзі використані документальні матеріали різних державних архівів України, в тому числі центральних, друкованих наукових історичних збірок і періодичних видань, інших джерел. Але, заради об’єктивності, слід сказати: основною джерельною базою книги були документи ДАСО.

За постійного сприяння фахівців архіву нам вдалося хоча б стисло, але різнобічно висвітлити у книзі історію політичних репресій у нашому краї з 1919 року до половини 1980-х років. Документи архіву дозволили відтворити спрямованість і масштаби утисків прав і свобод громадян, простежити зміст діяльності у цьому напрямку місцевих органів державного управління, методи роботи каральних органів, характер звинувачень людей, з’ясувати деякі регіональні особливості політичних репресій в їх різних формах, включаючи позбавлення волі або життя, переселення у примусовому порядку до іншої місцевості, вислання за межі України, заслання у далекі райони СРСР.

У вступній статті до тому “Реабілітовані історією” (с.9-44 першої книги) ми намагалися оприлюднити, більш-менш систематизовано, документальні відомості про червоний терор і діяльність військово-революційних комітетів. Аграрний характер нашого регіону обумовив спрямування “*караючого меча революції*”, насамперед, проти селянства, в першу чергу заможного, яке виявляло невдоволення існуючим ладом (кінець 1920-х - початок 1930-х років). Це також знайшло відображення на сторінках книги.

У статті наводяться матеріали про роботу надзвичайних комісій по лінії “*біла контрреволюція*”, відділів ДПУ з переслідування політичних партій (1920-ті роки) та чистки партійного і радянського апаратів (перша половина 1930-х років), органів НКВС - по лінії “*політично-неблагонадійний елемент*” (в основному, 1937-1938 рр.). Значний масив документів ДАСО використано при висвітленні репресій працівників промисловості і сфери обслуговування, інтелігенції, військовослужбовців, священнослужителів і самої церкви.

Поширеним явищем на Сумщині було створення шляхом фальсифікації різних так званих контрреволюційних (повстанських, терористичних, куркульських)

РЕАБІЛІТОВАНІ ІСТОРІЄЮ

СУМСЬКА ОБЛАСТЬ

У ТРЬОХ КНИГАХ

Книга перша

ОБЛАСНА РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Редакційно-видавнича група книг
“Реабілітовані історією. Сумська область”, 2005.

угруповань, звинувачення громадян в участі в “Союзі хліборобів-власників”, “Спільні визволення України” та в інших антирадянських, націоналістичних організаціях.

Із 58 документів розділу “Мовою документів” першої книги “Реабілітовані історією” (с.47-122) більше половини - 34 документи - належать Держархіву області. Серед них - протоколи засідання президії Конотопського повітвиконкому про виселення поміщиків з їх маєтків і сходу громадян с.Слоут Глухівського повіту про накладання на селян контрибуції (1920 р., с.52-54), директива Чернігівської губкомісії по вилученню цінностей із церков (1922 р., с.56), зведені відомості про мешканців м.Суми, яких позбавлено виборчих прав (1927-1928 рр., с.59), доповідна записка уповноваженого Харківського окрвдділу ДПУ по Великописарівському району про заворушення в с.Вільне (1930 р., с.69-71), відомості про розкуркулення в Улянівському районі (1930 р., с.73) і про виселення жителів області за ухилення від трудової діяльності в сільському господарстві (1948 р., с.96) та інш.

У банку даних (картотеці) Сумського тому є відомості про майже 20 тисяч репресованих за політичними мотивами земляків, в тому числі понад 15 тисяч - судовими і позасудовими органами та близько 5 тисяч адміністративно покараних місцевою владою. Основне джерело формування картотеки - справи фонду Р-7641 ДАСО. Це слідчі справи репресованих у позасудовому порядку - “двійками”, “трійками”, особливими нарадами.

Нами досліджено майже 6,3 тисячі справ згаданого фонду. У першій книзі, “присвяченій”, в основному, лише трьом містам (Суми, Глухів і Конотоп) і п’яти районам (Білопільський, Буринський, Великописарівський, Глухівський і Конотопський), за документами ДАСО опубліковано 3021 біографічну довідку про репресованих (реабілітованих) - більше половини від загальної кількості (5965) таких довідок у книзі. До речі, у книзі (с.464) є довідка про наукового працівника Глухівського держархіву Москаленка П.В., якого у серпні 1941 р. за антирадянську пропаганду і агітацію Сумським обласним судом засуджено до позбавлення волі на 10 років. У третій книзі буде довідка про старшого наукового співробітника Роменського держархіву Росинського М.О., якого у листопаді 1939 р. за участь у так званій сіоністській організації та антирадянську діяльність особливою нарадою при НКВС СРСР позбавлено волі на 5 років.

Для редакційно-видавничої групи в архіві створені найсприятливіші умови користування його науково-інформаційними довідниками, політичною, історичною та краєзнавчою літературою, документальні відомості з яких використовуються у текстах книги. Історична довідка “Сумщина” (с.5) та схема адміністративно-територіального поділу 1919-1939 рр. в сучасних межах області (с.727, 728) побудовані за матеріалами довідника “Сумщина від давнини до сьогодення” (упорядник Л.А.Покидченко). Нашими настільними посібниками стали путівник “Державний архів Сумської області” та сім описів архівного фонду Р-7641.

З урахуванням ролі і місця державного архіву у створенні книги “Реабілітовані історією. Сумська область” його можна справедливо вважати, образно кажучи, колективним співавтором.

РУБАНОВ О.М.,

керівник редакційно-видавничої групи книги
“Реабілітовані історією. Сумська область”.

ПРО ВИДАННЯ ЗБІРНИКА ДОКУМЕНТІВ “ГОЛОДОМОР 1932-1933 РОКІВ НА СУМЩИНІ”

Державним архівом Сумської області спільно з видавництвом “Ярославна” за сприяння облдержадміністрації та обласної ради, обласної громадської організації “Меморіал”, народного депутата Л.Танюка видано збірник документів “Голодомор 1932-1933 років на Сумщині”. Рецензенти збірника - кандидати історичних наук В.Власенко та В.Нестеренко.

Історія голодомору 1932-1933 рр., незважаючи на її актуальність, досліджена недостатньо. Тривале замовчування голодомору негативно відбилося на стані збереження першоджерел.

Держархівом області ще в 1993 р. було розпочато роботу з виявлення документів про голодомор. З часом було написано нарис, складено перелік документів і фондів. Всі ці матеріали вирішено було узагальнити у збірнику, доповнити їх документами та видати масовим тиражем.

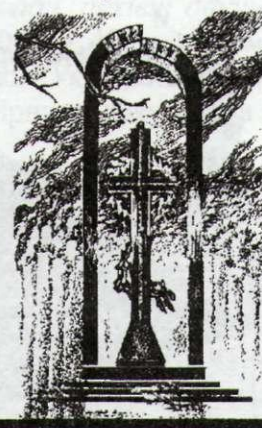
В результаті копіткої роботи вдалося виявити більше 400 документів, що висвітлюють причини, перебіг та наслідки голоду. Оскільки багато документів про трагедію було знищено, загальні відомості взагалі не складались, тому документи збереглися фрагментарно, не всі райони Сумщини представлені однаково.

У збірнику використані матеріали райкомів КП(б)У, райвиконкомів, колгоспів, сільрад, комітетів незаможних селян, судів, робітничо-селянських інспекцій, прокуратур, газет. Це - постанови, директивні листи, документи про виконання плану хлібозаготівлі, репресивні дії, політичні настрої селян, заяви про надання продовольчої допомоги, що датуються 1931-1933 рр. Велике емоційне забарвлення мають спогади очевидців голодомору, зібрані архівістами, викладачами, студентами та учнями шкіл.

Збірник складається з передмови, нарис-огляду “Мені й тепер чується глухий стогін вмираючих безвинних добрих людей...”, трьох частин, довідкового апарату. I частина - це документи з історії голодомору 1932-1933 рр. II частина - спогади про голодомор, зібрані протягом 1989-2003 рр. III частина - ілюстративні матеріали. Довідковий апарат містить тематичний перелік документів “Голодомор 1932-1933 рр. на Сумщині”, список фондів та друківаних джерел, що налічують інформацію про трагедію, перелік офіційних документів про вшанування пам’яті жертв голодомору, переліки документів, список скорочень, коментарі, географічний та іменний покажчики.

Державний архів Сумської області

Голодомор 1932-1933 років на Сумщині

ПОКИДЧЕНКО Л.А.

* * *

В серии “Харьковская старина” (основана в 2005 г.) увидел свет сборник работ Г.Ф.Квитки “Харьков и уездные города” (Х.: Мачулин, 2005. - 192 с.).

В книге известного украинского писателя конца XVIII - начала XIX вв. собраны очерки, новеллы, статьи по истории Харькова и Слобожанщины. Представленные произведения никогда прежде не публиковались отдельным изданием под одной обложкой.

Не являясь по сути научным документом, исторические материалы призваны обратить читателя к специальной литературе. Их можно назвать пропагандистско-краеведческими работами в хорошем смысле слова.

В настоящее издание вошла только часть произведений Г.Ф.Квитки, написанных им о Харькове и Слобожанщине. Планируется публикация и других его работ.

Книга рассчитана на историков, краеведов и всех интересующихся историческим прошлым Слобожанщины.

В этой же серии опубликована работа Л.И.Мачулина “История тюремного Харькова (1668-1917 гг.)” (Х.: Мачулин, 2005. - 208 с.; илл.).

Книга известного харьковского журналиста посвящена практически неизвестной истории становления харьковской тюрьмы. Автор прослеживает ее функционирование со второй половины XVII до начала XX в. и доказывает, что за весь этот период в Харькове было построено всего пять тюремных зданий.

Иллюстрируя свое исследование примерами из истории преступлений и наказаний в таких государствах, как Киевская Русь, Московское царство, Российская империя, СССР, автор делает вывод о практически неизменной славянской ментальности на протяжении X-XX вв.

Живо описанные ситуации из жизни первых тюремных “сидельцев”, городничих, полицмейстеров, фальшивомонетчиков, губернаторов делают книгу интересной для массового читателя.

* * *

Побачила світ книга І.Б.Матяш та Ю.Ю.Мушки “Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині: історія, спогади, архівні документи” (К.: Видавничий дім “Киево-Могиланська академія”, 2005. - 400 с.). Цим виданням відкрито нову серію - Бібліотека наукового щорічника “Україна дипломатична”, в якій буде представлено дослідження, монографії, збірники документів з історії та сьогодення української дипломатії.

Видання містить нарис діяльності першого українського дипломатичного представництва в Угорщині - Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині (1919-1924 рр.), тексти спогадів українських діячів та архівні документи, пов’язані з діяльністю місії, більшість яких публікується вперше, а також стислі біографії перших українських послів в Угорщині.

Для науковців, аспірантів, студентів та всіх, хто цікавиться історією дипломатії.

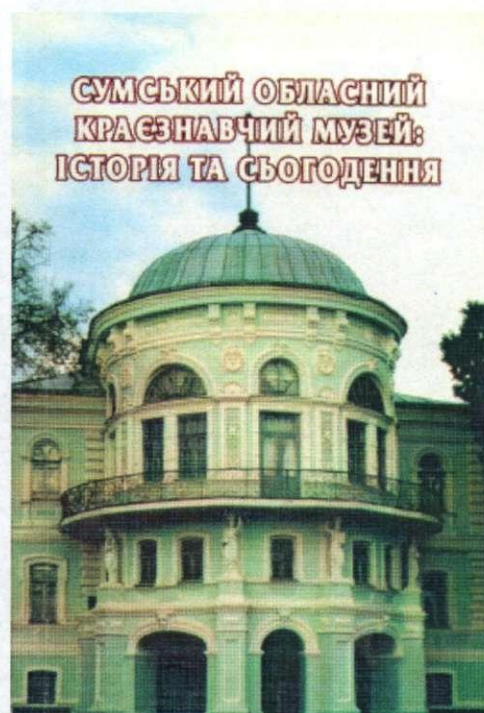
* * *

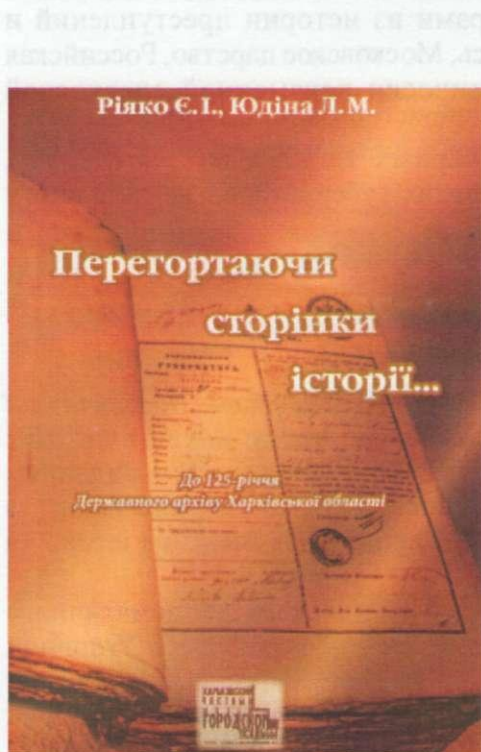
Вийшов друком збірник наукових статей “Сумський обласний краєзнавчий музей: історія та сьогодення (Науковий збірник)” (Суми: Видавництво “МакДен”, 2005. - 184 с.).

Збірник присвячений 85-річчю заснування Сумського обласного краєзнавчого музею. У ньому вміщені статті та повідомлення співробітників музею, науковців та краєзнавців Сумщини.

Джерельною базою для більшості статей, що стосуються історії створення музею, археології, етнографії, видатних людей, пов’язаних з краєм, стали маловідомі матеріали з фондів, архіву та наукової бібліотеки музею.

Видання розраховане на істориків, краєзнавців та всіх, хто цікавиться історією рідного краю.

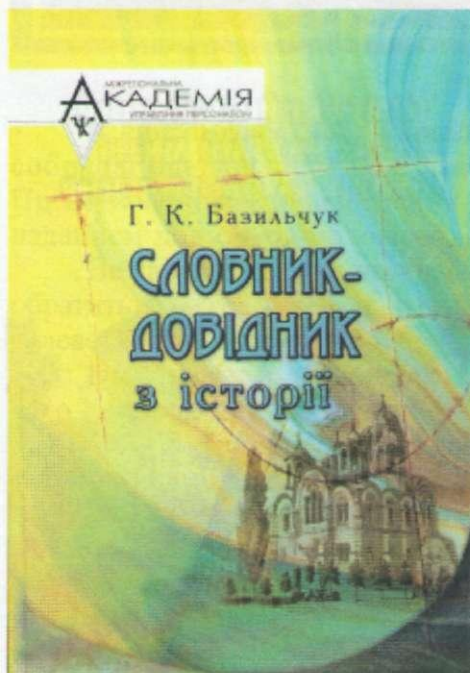
Побачило світ науково-інформаційне видання Є.І.Ріяко та Л.М.Юдіної *“Перевертаючи сторінки історії... До 125-річчя Державного архіву Харківської області”* (Х.: Райдер, 2005. - 56 с.; іл.).

У виданні, написаному на основі архівних матеріалів та друкованих видань, представлено історію одного з найстаріших архівів України - Державного архіву Харківської області, який зберігає документальні матеріали Слобідського краю періоду 1739-2005 рр.

У ньому розкрито основні історичні етапи діяльності архіву: процеси становлення, реорганізації та сучасність; визначена роль архіву та архівістів у збереженні, поповненні та використанні документальної спадщини.

Для науковців, архівістів, краєзнавців, студентів та тих, хто цікавиться історією архівної справи.

* * *

Видано *“Словник-довідник з історії”* Г.К.Базильчука (К.: МАУП, 2005. - 368 с.). Видання рекомендоване Міністерством освіти і науки України (лист №14/182-396 від 04.03.04).

Пропонований довідник інтегрував у собі поняття й терміни, персоналії і хронологію вітчизняної та всесвітньої історії. Він містить необхідний мінімум, яким повинні володіти учні-старшокласники, абітурієнти та студенти вищих закладів освіти I-II рівнів акредитації. За змістом вміщеного у словнику матеріалу його можна вважати універсальним. Тому посібник є дієвим інструментом у викладанні історії України та всесвітньої історії, а також у підготовці до державної атестації та вступу до вищих навчальних закладів.

Для учнів-старшокласників загально-освітніх шкіл, ліцеїв, гімназій, студентів вищих закладів освіти I-II рівнів акредитації, вчителів, а також усіх, хто цікавиться історією.

* * *

Увидело свет учебное пособие А.А.Чубура “*Основы антропологии*” (Брянск: Центр компьютерного обучения, 2005. - 96 с.).

Настоящее издание освещает следующий комплекс вопросов: понятие антропологии; ее место в системе наук и практике; история взглядов на антропогенез; история развития антропологического знания; эволюция приматов; ранние гоминиды: древнейший палеолит; архантропы и палеантропы: ранний палеолит; неантропы: верхний палеолит; палеолит Подесенья; онтогенез человека; морфология и конституциология человека; культурная и социокультурная антропология; социальная антропология: потребности и деятельность человека.

Часть материалов в предлагаемом пособии ориентирована на местные реалии (территорию Брянской области), что делает их более живыми, интересными и доступными.

Издание ориентировано на студентов исторических специальностей и всех, кто интересуется проблемами происхождения и развития человека.

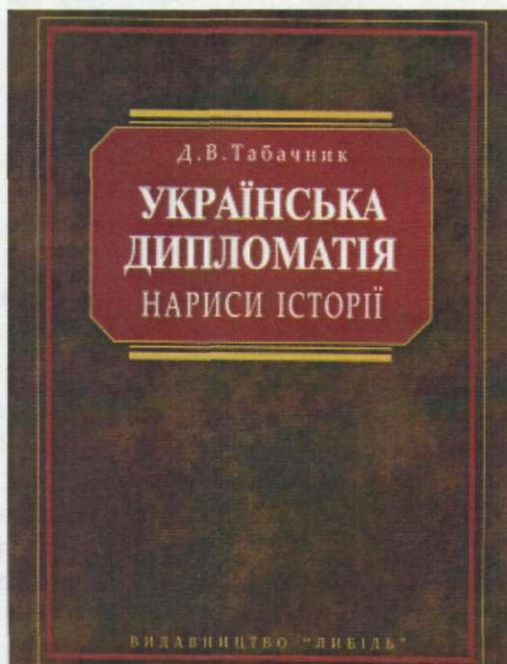

* * *

Вийшло друком навчальне видання Д.В.Табачника “*Українська дипломатія: нариси історії (1917-1990 рр.)*” (Навчальний посібник. - К.: Либідь, 2006. - 768 с.; іл.).

У посібнику викладається історія розвитку української дипломатії в контексті політичних біографій і діяльності на міжнародній арені керівників зовнішньополітичних відомств України від 1917 до 1990 р. Досліджується дипломатична активність урядів державних утворень, що діяли на українській території у згаданий період - Центральної Ради, Директорії, Народного Секретаріату, Раднаркому, Державного Секретаріату ЗУНР-ЗО УНР та інш.

На основі великого фактичного матеріалу, зокрема раніше невідомих джерел з українських і зарубіжних архівних сховищ, наводяться біографічні дані українських

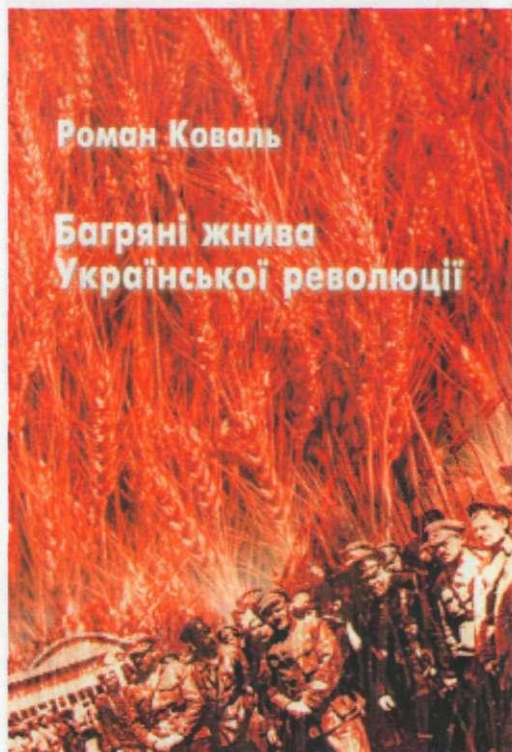

дипломатів, що дають змогу об'єктивно оцінити їх зовнішньополітичну діяльність. До кожної персоналії додаються архівні документи і матеріали, які сприяють кращому розумінню як особистості політика, так і його епохи.

Книга дає можливість отримати максимально повне уявлення про історичний шлях, пройдений Україною з 1917 до 1990 р.

Для студентів вищих навчальних закладів і всіх, хто цікавиться проблемами державного управління, вітчизняною історією та історією міжнародних відносин.

* * *

Вийшло у світ науково-популярне видання Р.М.Ковалю "Багряні жнива української революції: 100 історій і біографій учасників визвольних змагань. Воєнно-історичні нариси" (Вид. друге, випр. і доповн. - К.: Діокор, 2006. - 404 с.).

Це збірка нарисів про учасників збройної боротьби за Українську державу, які воювали у складі Армії УНР, Української галицької армії, Українських січових стрільців і повстансько-партизанських загонів Правобережної і Лівобережної України.

Події розгортаються у Києві та на території сучасних Вінницької, Дніпропетровської, Донецької, Житомирської, Запорізької, Кіровоградської, Київської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Сумської, Черкаської, Чернігівської, Харківської, Херсонської, Хмельницької областей, на теренах Волині, Галичини, Криму, Кубані, Дону, а також Австро-Угорщини, Чехословаччини й на острові Лемнос в Егейському морі.

* * *

Увидел свет очередной выпуск научного издания "Русский сборник (Труды кафедры отечественной истории древности и средневековья Брянского государственного университета им.акад. И.Г.Петровского)" (Вып.2-3. - Брянск: РИО БГУ, 2006. - 220 с.).

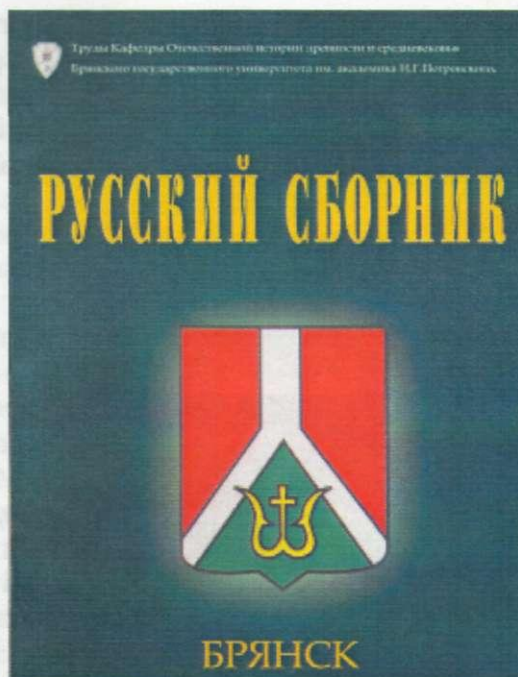
Настоящим сборником начато периодическое издание научных трудов по тем направлениям науки, которые представлены на кафедре Отечественной истории древности и средневековья исторического факультета БГУ и отражают ее научные

связи, а также особое геополитическое положение Брянского региона на стыке трех восточнославянских народов, являющихся наследниками единой Древней Руси.

В сборник включены более 30 трудов по археологии, этнологии, культуре и истории Восточной Европы, написанные исследователями из России, Украины, Беларуси, Болгарии, Польши.

Несмотря на широчайший хронологический диапазон исследований (от палеолита до новейшей истории), основной эпохой, затрагиваемой материалами сборника, остается период развитого средневековья - IX-XIV вв.

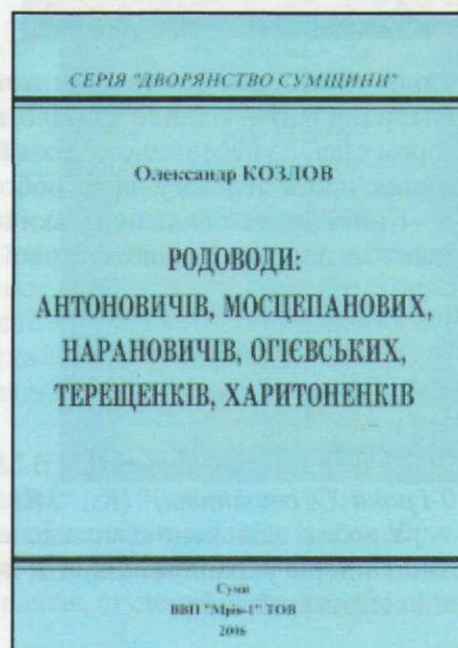
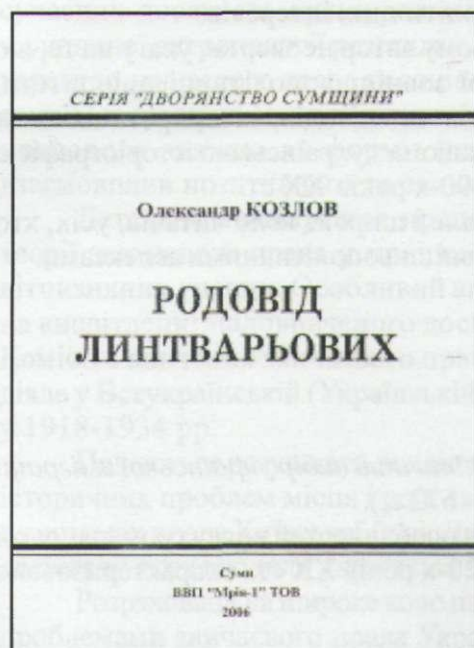
Предназначен для научных работников, преподавателей, студентов и всех, кто интересуется проблемами истории, этнологии и археологии.

* * *

У серії "Дворянство Сумщини" вийшли друком роботи О.М.Козлова "Родовід Линтварьових" (Суми: ВВП "Мрія-1" ТОВ, 2006. - 32 с.) та "Родоводи: Антоновичів, Мосцепанових, Нарановичів, Огієвських, Терещенків, Харитоненків" (Суми: ВВП "Мрія-1" ТОВ, 2006. - 44 с.).

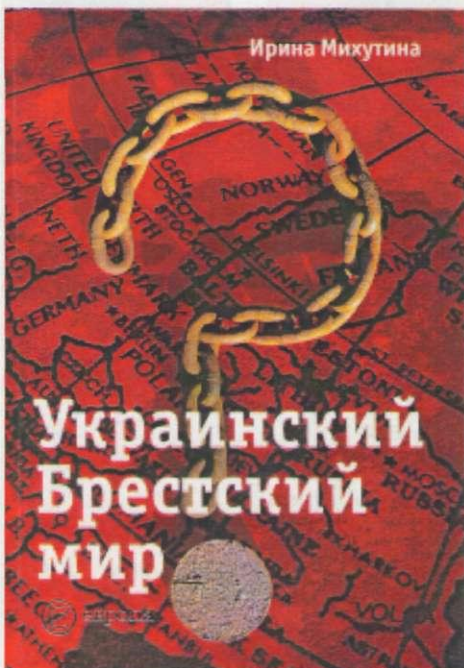
Автор наводить родоводи дворянських родів з колишніх Сумського повіту Харківської губернії та Кролевецького повіту Чернігівської губернії.

Подаючи родоводи, основну увагу акцентовано на введенні до наукового обігу нових архівних матеріалів з історії цих родів. Хронологічні межі дослідження - XVII-XХ ст.

Видання адресовані генеалогам, історикам, краєзнавцям і всім, хто цікавиться історією Сумщини і Лівобережної України періоду XVII-XX ст.

* * *

Вийшла у світ книга відомої російської дослідниці українського питання в історії Росії І.Міхутіної під назвою *“Украинский Брестский мир”* (М.: Изд-во “Европа”, 2007. - 288 с.), в якій автор аналізує шлях виходу Росії з Першої світової війни, розглядає анатомію конфлікту між Радою народних комісарів РСФРР і урядом УНР. Вона відкриває російському читачу важливу і малодосліджену сторінку історії - підписання Брестського миру та ролі делегації УНР у цьому процесі.

Автор визнає у поразці російської дипломатії непослідовність і авантюризм петроградських переговорщиків, проте головну провину у ній покладає на так званій *“джокер”*, тобто українську делегацію, яка, на думку дослідниці, відіграла підступну роль щодо тогочасних російських зовнішньополітичних інтересів.

При цьому автор не звертає увагу на те, що молода українська дипломатія могла мати свої зовнішньополітичні пріоритети. Вдумливий читач знайде чимало цікавих фактів та епізодів, інтерпретація яких автором є дещо упередженою. Хоча І.Міхутіна і знайома з українською історіографією питання, проте перевагу надає роботам початку 90-х років XX ст.

Книга розрахована не тільки на істориків, але і широке коло читачів, усіх, хто цікавиться подіями Першої світової війни та її зовнішньополітичними аспектами.

* * *

Побачила світ монографія В.М.Піскун *“Політичний вибір української еміграції (20-і роки XX століття)”* (К.: “МП Леся”, 2006. - 672 с.).

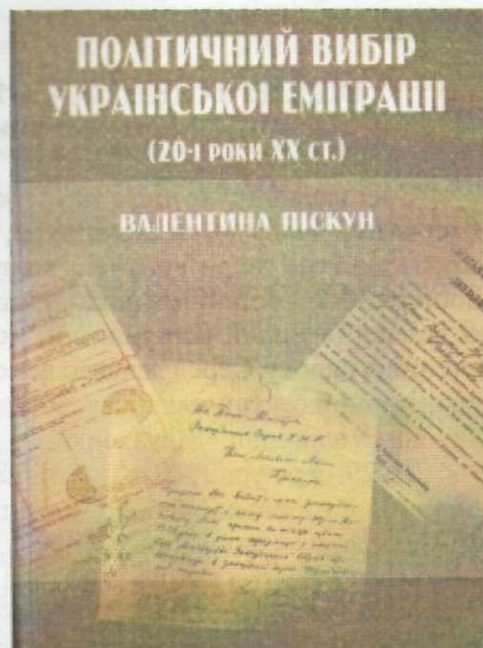
У роботі здійснено комплексне дослідження особливостей вияву громадянської позиції лідерів української політичної еміграції 20-х років XX ст., охарактеризовано їхній політичний вибір.

На основі архівних матеріалів, публікацій тогочасної преси, мемуаристики розглянуто процеси натуралізації та соціальної адаптації українських політичних емігрантів у країнах проживання.

Вираження національної ідентифікації показано через витворення таких понять, як “Україна-Батьківщина” і “український громадянин”.

Проаналізовано форми і методи боротьби більшовиків з українською політичною еміграцією. Досліджено вплив особливостей поведінки конкретної людини на долю цілої спільноти.

Дослідження розраховане на всіх, хто цікавиться українською історією.

* * *

Вийшла друком колективна монографія “Правовий звичай як джерело українського права IX-XIX ст.” (І.Б.Усенко, В.Д.Бабкін, І.В.Музика та інш. - К.: “Наукова думка”, 2006. - 280 с.).

Книга присвячена одній з найактуальніших проблем історії українського права. В ній у контексті сучасних досягнень культурології, соціальної та юридичної антропології розглядаються сутність та характер звичаєвого права як соціально-правового явища, теоретичні аспекти походження та еволюції правового звичаю як форми (джерела) права, взаємовплив позитивного та звичаєвого права.

Детально аналізується процес становлення теорії звичаєвого права у працях зарубіжних та вітчизняних учених. Особливий акцент зроблено на висвітленні маловивченого досвіду діяльності Комісії з вивчення звичаєвого права України, яка діяла у Всеукраїнській (Українській) Академії наук у 1918-1934 рр.

Подаються результати досліджень конкретно-історичних проблем місця і ролі звичаєвого права в системах права Київської Русі, Литовсько-Руської держави, а також інших держав, до складу яких входили українські землі протягом XVI-XIX ст.

Розрахована на широке коло науковців, аспірантів, студентів, усіх, хто цікавиться проблемами звичаєвого права України.

